

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 5.12.2008
Sayı: 148

10/293

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

4857 sayılı İş Kanunu'nun ikinci maddesiyle düzenlenen asıl işveren-alt işveren ilişkisinin başta sağlık hizmetleri olmak üzere kamuda uygulanması konusunda ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Taşeron firmalar aracılığı ile çalıştırılan işçiler sosyal ve sendikal haklardan yoksun çalıştırılmakta, düşük ücretlerle olumsuz çalışma koşullarında istihdam edilmektedirler.

Özellikle sağlık sektöründe aynı işyerlerinde aynı hizmetlerin yapılmasına karşın ortaya çıkan farklı ücret uygulamaları ve çalışma koşullarındaki ayrımcılık sorun yaratmaktadır. Ayrıca taşeron firmalar aracılığı ile temizlik işleri için istihdam edilen personelin diğer sağlık hizmetlerinde de kullanılması olumsuzluklara yol açmaktadır.

Bu nedenlerle, kamuda alt işverenlik uygulaması ile ilgili sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 26.11.2008

1. Hulusi GÜVEL - Adana
2. Tekin BİNGÖL - Ankara
3. Tansel BARIŞ - Kırklareli
4. Gürol ERGİN - Muğla
5. İsa GÖK - Mersin
6. Ali Rıza ÖZTÜRK - Mersin
7. Erol TINASTEPE - Erzincan
8. Çetin SOYSAL - İstanbul
9. Fevzi TOPUZ - Muğla
10. Rasim ÇAKIR - Edirne
11. Sacid YILDIZ - İstanbul
12. Ahmet ERSİN - İzmir
13. Mehmet Ali ÖZPOLAT - İstanbul
14. Nevin Gaye ERBATUR - Adana
15. Mevlüt COŞKUNER - Isparta
16. Ramazan Kerim ÖZKAN - Burdur
17. Abdülaziz YAZAR - Hatay
18. Ali Rıza ERTEMÜR - Denizli
19. Abdullah ÖZER - Bursa
20. Atila EMEK - Antalya
21. Hüseyin ÜNSAL - Amasya

Gerekçe;

4857 sayılı İş Kanununda mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde taşeron firmaların kullanılabileceği öngörülmüştür. Ancak özellikle hastaneler, üniversiteler, yurtlar, okullar gibi kamu kurumlarında işyerlerinin temizlik, yemek, servis, nakliye ve güvenlik gibi yardımcı iş hizmetlerini alt işverene vermesi uygulamada sorunlara neden olmaktadır.

Bu sorunun en yoğun yaşandığı sağlık sektöründe başta devlet hastanelerinde olmak üzere, üniversite hastaneleri, özel hastaneler, belediyelere ait sağlık kuruluşlarında taşeron şirketler eliyle sağlık personeli çalıştırılmaktadır. Hemşire, laborant, yardımcı tıbbi personel, büro personeli ve sekreter olarak çalıştırılan bu personelin sayısı yalnızca Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler için yüz binlerle ifade edilmektedir.

Ayrıca hastanelerin genel temizlik işlerini yapmak için taşeron firmalar aracılığı ile çalıştırılan temizlik personelinin sağlık hizmetlerinde uzmanlıkları olmadığı halde yardımcı sağlık personeli olarak çalıştırıldıkları gözlenmekte, bu durum hastaların gerekli ve yeterli bakımı alamamaları sonucuna yol açmaktadır.

Bütçeden sağlık hizmetlerine ayrılan payın düşük olması nedeniyle yaşanan kadro sorunları ve oluşan personel açığı belirli süreli iş sözleşmesi ile çalışan personelle kapatılmaya çalışılmaktadır. Hastane yönetimlerince kadrolu personel yerine taşeron şirket işçileri çalıştırılmakta, aynı işyerinde aynı işleri yapan sağlık çalışanları, taşeron şirket işçisi, kadrolu işçi veya kadrolu personel olmalarına bağlı olarak farklı ücret ve çalışma koşullarında istihdam edilmektedirler.

Uygulamada hizmet sözleşmesine bağlı olarak çalıştırılan personelin özellikle ücret, izin, görevlendirilme biçimi, sendikalaşma, iş yükü ve işyerindeki saygı gibi alanlarda "ikinci sınıf işçi" muamelesi gördüğü gözlenmektedir. Aynı işyerinde, aynı hizmeti üretenler arasındaki yaratılan statü farklılıkları iş barışını tehdit etmektedir.

Taşeron firmalar aracılığıyla çalıştırılan işçiler fazla mesai, bayram izni, ikramiye ve yıllık izin gibi haklarından yoksun bırakılmakta, özellikle temizlik işlerinde çalıştırılan personel çağa yakışmayacak uygulamalara maruz kalmakta, hastane yönetimlerince giderleri kısmak veya maliyetleri düşürmek gerekçesi ile bu ve benzeri olumsuz uygulamalara göz yumulmaktadır.

Alt işverenlik uygulaması gerekli koşullar sağlandığında maliyet azaltma, uzmanlaşmanın kullanılması ve verimlilik gibi ekonomik avantajlara sahip olmakla birlikte, uygulamada özellikle işçiler açısından olumsuzluklara neden olmaktadır. Bu konuda ciddi bir denetim eksikliği olduğu gözlenmektedir. Özellikle sağlık hizmeti veren kurumlarda temizlik için istihdam edilen personelin kadrosuzluk nedeni ile yardımcı sağlık hizmetlerinde kullanılması sıkıntı yaratmaktadır.

Alt işverenlik uygulamasının nesnel kısıtlara kavuşturulması, çalışanlar arasında ayırım yapılmaması, sosyal ve sendikal hakların güvence altına alınması, ücretlerin ülke koşulları göz önüne alınarak düzenlenmesi, taşeron şirketlerin sigorta ve vergi ödemeleri bakımından işçilerin denetimine açık olması, kıdem tazminatı ve kıdeme bağlı diğer haklarda işçiler lehine düzenleme yapılması işçilerin talepleri arasında yer almaktadır.

Taşeron şirketler aracılığı ile çalıştırılan personelin çalışma koşullarının yıllar itibariyle giderek ağırlaşması, ücretlerin düşüklüğü, sendikasızlık, güvencesizlik ve ayrımcılık ile maliyetinin daha düşük olması nedeniyle görevin gerektirdiği nitelikleri taşımayan personelin taşeron şirketler aracılığıyla çalıştırılması alt işverenlik uygulamasında temel sorunları oluşturmaktadır. Ayrıca asıl işveren alt işveren uygulamalarında yasaya aykırılık durumunda herhangi bir yaptırımın öngörülmemiş olması da sorunlara neden olmaktadır.

Bu nedenlerle kamuda alt işverenlik uygulaması ile ilgili sorunların ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

